

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
природничо-економічний факультет
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для виконання та захисту кваліфікаційної роботи
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа
(ОПП «Готельно-ресторанна справа»)
галузі знань 24 Сфера обслуговування

м. Кам'янець-Подільський, 2024 р.

УДК 378.147:640.4]:378.22(072)
О-62

*Рекомендовано до друку
вченою радою природничо-економічного факультету
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол № 3 від 26 березня 2024 року)*

Рецензенти:

Марина ЗАХОДИМ – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Подільського державного університету.

Іван БОРОВЕЦЬ – кандидат історичних наук доцент кафедри всесвітньої історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Ірина АНДРЕЙЦЕВА – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

О-62 Опря Б. О. Методичні рекомендації для виконання та захисту кваліфікаційної роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа (ОПП «Готельно-ресторанна справа») галузі знань 24 Сфера обслуговування [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, 2024. 32 с.

У методичних рекомендаціях зібрано рекомендації щодо написання, підготовки до захисту та самого захисту кваліфікаційних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа (ОПП «Готельно-ресторанна справа») галузі знань 24 Сфера обслуговування.

Електронна версія посібника доступна за покликанням:

URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/7884>

УДК 378.147: 640.4]:378.22 (072)

© Опря Б. О., 2024

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
Етапи підготовки та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.....	8
Структура кваліфікаційної роботи бакалавра.....	13
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра.....	18
Додатки.....	22

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота бакалавра – це самостійне дослідження, що виконується студентом на завершальному етапі здобуття повної вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр».

Метою виконання кваліфікаційної роботи є здатність здобувача продемонструвати володіння методиками творчого вирішення (розв'язання) сучасних проблем (задач) прикладного та/або наукового характеру на основі отриманих знань, професійних умінь та навичок відповідно до стандартів вищої освіти.

Відповідно до освітньої програми Готельно-ресторанна справа написання бакалаврської роботи сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) *інтегральна компетентність* – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання і в господарській діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2) *загальні компетентності*:

ЗК 01	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
ЗК 02	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 03	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 04	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 05	Здатність працювати в команді.
ЗК 06	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 07	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 08	Навички здійснення безпечної діяльності.
ЗК 09	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 10	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність спілкуватися іноземною мовою.

3) спеціальні компетентності:

СК 01	Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.
СК 02	Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.
СК 03	Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.
СК 04	Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.
СК 05	Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
СК 06	Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства.
СК 07	Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.
СК 08	Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.
СК 09	Здатність здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів.
СК 10	Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу.
СК 11	Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності.
СК 12	Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
СК 13	Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
СК 14	Розуміння специфіки сфери гостинності, її регіонального аспекту та сталого розвитку туристичної інфраструктури, здатність організації готельно-ресторанної справи як складової розвитку туризму на Поділлі.

Відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» написання кваліфікаційної роботи повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 01	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
ПРН 02	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанных послуг, а також суміжних наук.
ПРН 03	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
ПРН 04	Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.
ПРН 05	Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
ПРН 06	Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.
ПРН 07	Організовувати процес обслуговування споживачів готельних та ресторанных послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
ПРН 08	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних та ресторанных послуг.
ПРН 09	Здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів.
ПРН 10	Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів.
ПРН 11	Застосовувати сучасні інформаційні технології для організації роботи закладів готельного та ресторанного господарства.
ПРН 12	Здійснювати ефективний контроль якості продуктів та послуг закладів готельного і ресторанного господарства.
ПРН 13	Визначати та формувати організаційну структуру підрозділів, координувати їх діяльність, визначати їх завдання та штатний розклад, вимоги до кваліфікації персоналу.
ПРН 14	Організовувати роботу в закладах готельного і ресторанного господарства, відповідно до вимог охорони праці та протипожежної безпеки.
ПРН 15	Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ПРН 16	Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.
ПРН 17	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.
ПРН 18	Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.
ПРН 19	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
ПРН 20	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
ПРН 21	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПРН 22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПРН 23	Організовувати діяльність закладів розміщення та харчування як складових розвитку туризму на Поділлі.

Професійні завдання виконуються та розгортаються на всіх етапах процесу підготовки кваліфікаційної роботи, а саме шляхом:

- визначення проблеми дослідження у дипломній роботі, її актуальності для конкретної організації;
- формування студентом мети і завдань дослідження;
- обґрунтування предмета творчого аналізу, який відображає суть досліджуваної проблеми і пов'язує між собою структурні складові кваліфікаційної роботи;
- вибору методів дослідження та обґрунтування доцільності їх використання;
- підбору інформаційних джерел;
- проведення комплексного аналізу діяльності організації, на матеріалах якої виконується кваліфікаційна робота;
- розроблення та обґрунтування проекту заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності організації, на матеріалах якої виконується кваліфікаційна робота.

2. ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

2.1. Формування тематики кваліфікаційних робіт бакалавра

Тематика кваліфікаційної роботи має бути спрямована на розкриття і конкретизацію узагальненого об'єкта спеціальності та спеціалізованого об'єкта діяльності.

Випускова кафедра систематично оновлює тематику кваліфікаційних робіт з урахуванням змін, що відбуваються у відповідних сферах економічного життя суспільства. Назви тем кваліфікаційних робіт мають точно і однозначно відображати професійні завдання спеціальності, можливість їх розкриття на різних підприємствах.

Кількість запропонованих випусковою кафедрою тем кваліфікаційних робіт має бути більшою, ніж чисельність випускників. Тематика має орієнтовний характер, вона визначає можливі напрями досліджень.

Тематика кваліфікаційних робіт має бути доступною для ознайомлення студентів.

2.2. Наукове керівництво кваліфікаційними роботами бакалавра

Призначення керівників кваліфікаційної роботи та вибір студентом теми кваліфікаційної роботи здійснюється за його особистою заявою. Науковими керівниками кваліфікаційних робіт є науково-педагогічні працівники кафедри з науковими ступенями та вченими званнями.

Процес підготовки студентами кваліфікаційної роботи забезпечується системою заходів, до якої входять:

- вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи;
- розроблення графіка підготовки кваліфікаційної роботи;
- система консультацій;
- моніторинг виконання кваліфікаційної роботи відповідно до затвердженого графіка;
- попередній розгляд кваліфікаційної роботи на предмет її рекомендації до захисту.

2.3. Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи бакалавра

Вибір теми кваліфікаційної є прерогативою студента. Він має враховувати:

- свої наукові інтереси;
- тематику наукових досліджень, які веде кафедра (додаток А);
- особливості бази практики або місця постійної роботи, на матеріалах яких виконується робота;
- актуальність проблеми, що розглядається у роботі;

– можливості отримання необхідних матеріалів для підготовки роботи.

Студент звертається з заявою про закріплення за ним обраної теми кваліфікаційної роботи до завідувача кафедри. Після затвердження теми кваліфікаційної роботи, керівник видає завдання на виконання дослідження (додаток Б).

2.4. Графік виконання кваліфікаційних робіт бакалавра та контроль за його дотриманням

Календарний графік підготовки та захисту кваліфікаційної роботи направлений на забезпечення високої якості виконання робіт. Він покликаний вирішити наступні завдання:

– надати методичну допомогу студентам в організації процесу підготовки кваліфікаційної роботи;

– створити систему контролю за ходом підготовки кваліфікаційної роботи з боку кафедри;

– забезпечити систематичність та самостійність виконання студентом усіх робіт, передбачених індивідуальним завданням.

Календарний план складається випусковою кафедрою на основі типового графіка, затвердженого ректором університету та враховує особливості відповідної спеціальності (додаток В).

Контроль за дотриманням графіка виконання кваліфікаційної роботи покладається на наукового керівника. Кафедра періодично розглядає на своїх засіданнях хід підготовки студентами кваліфікаційної роботи за інформацією наукового керівника або матеріалами перевірки керівником кафедри.

2.5. Попередній захист кваліфікаційної роботи бакалавра та рекомендація її до захисту

Попередній захист кваліфікаційної роботи здійснюється на засіданні кафедри.

Метою попереднього захисту кваліфікаційної роботи є експертна оцінка фахівцями кафедри рівня готовності роботи відповідно до затверджених критеріїв. Вона супроводжується конкретними рекомендаціями до доопрацювання кваліфікаційної роботи.

На попередній захист кваліфікаційна робота виноситься робота в повному обсязі.

На підставі рішення кафедри завідувач кафедри підписує рекомендацію про допуск кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту.

Процедура перевірки курсових, дипломних / кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій здобувачів К-ПНУ на рівень унікальності здійснюється за допомогою технічного засобу на базі онлайн-сервісу

«Unichek». Відсоток унікальності для кваліфікаційних робіт становить не менше 50 % (п. 2.11). Завантаження робіт здійснюють здобувачі не пізніше ніж за 30 календарних днів до захисту (п. 2.4) згідно з методичними рекомендаціями з перевірки курсових, дипломних \ кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на рівень унікальності (нова редакція).

2.6. Рецензування кваліфікаційних робіт бакалавра

Рецензування кваліфікаційної роботи проводиться з метою надання ЕК незалежної експертної оцінки професійних компетенцій студентів, продемонстрованих при підготовці кваліфікаційної роботи.

Рецензентів призначає випускова кафедра. Ними можуть бути: висококваліфіковані працівники відповідних структурних підрозділів бази практики чи організації, на матеріалах яких виконується робота; науково-педагогічні працівники кафедри з науковими ступенями та вченими званнями.

У рецензії зазначаються позитивні сторони і недоліки кваліфікаційної роботи, висновок щодо рекомендації її до захисту.

Орієнтовну форму рецензії наведено у додатку Г.

2.7. Оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи є методичним засобом, що використовується ЕК з метою виявлення відповідності професійних компетенцій студента вимогам освітньо-професійної програми. Вони передбачають аналіз рівня відображення в кваліфікаційній роботі професійних завдань, які виконуються на первинних посадах професіоналів даної спеціальності.

Критеріями оцінювання є:

- зовнішнє оформлення;
- актуальність дослідження, його значення;
- змістовність та повнота розкриття теми;
- виконання поставлених завдань;
- знання відповідного теоретичного матеріалу і вміння використовувати його на практиці;
- логічність висновків;
- результати апробації та впровадження основних положень та висновків;
- наявність достатньої кількості належно оформлених посилань на використані джерела;

- достатньо повний список сучасної літератури з обраної проблеми (теми);
- якість виступу випускника на захисті кваліфікаційної роботи;
- правильність та повнота відповідей на запитання членів ЕК;
- оцінка роботи керівником та рецензентом.

Отже, загальна оцінка захисту кваліфікаційної роботи формується з оцінки роботи як закінченої кваліфікаційної праці, доповіді студента, оцінки його роботи керівником та відповідей на додаткові запитання.

Рішення щодо підсумкової оцінки ухвалюється більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Результати захисту кваліфікаційної роботи (проекту) визначаються оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та кількістю балів за шкалою ЄКТС (Європейська кредитно-трансферна система).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною (чотирибальною) шкалою	Критерії оцінювання
90- 100	A	відмінно	Повне виконання всіх вимог щодо написання і оформлення роботи; стислість і логічність промови студента, в якій відображені основні положення роботи; повні та вичерпні відповіді студента на запитання і зауваження, демонстрування високого рівня теоретичної, наукової та практичної підготовки.
82-89	B	добре	Наявність несуттєвих помилок в оформленні роботи, у виступі та відповідях студента, що не впливають на зміст роботи.
75-81	C	добре	Студент допустив помилки як у дипломній роботі, так і в підготовленій доповіді, однак їх рівень суттєво не впливає та не спотворює представлені положення на захисті; в стилістиці викладу є окремі помилки, що не є принциповим.
67-74	D	задовільно	Суттєві недоліки в теоретичній і практичній

			частинах роботи, відсутність прикладів і достатньої аргументованості у відповідях автора. Автор роботи виявив невпевненість під час дискусії, відповідей на питання.
60-66	E	задовільно	Кваліфікаційна робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, переважно є компіляцією.
35-59	FX	незадовільно	Кваліфікаційна робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення і вимагає доопрацювання, а її автор не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки. Під час захисту студент поводить себе невпевнено, матеріалами власної роботи володіє слабо, на поставлені питання відповідає не в повному обсязі, допускає суттєві помилки.
34 і менше	F	незадовільно	Представлені матеріали на захист не відповідають вимогам до написання і захисту кваліфікаційних робіт. Студент не в змозі захистити власну дипломну роботу. Кваліфікаційна робота є плагіатом.

3. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота повинна містити такі складові:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожна з цих складових, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

3.1. Титульний аркуш (додаток Д)

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- найменування органу, до сфери управління якого належить навчальний заклад, найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри;
- освітній ступінь, на який претендує студент (бакалавр);
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- тема роботи;
- назва курсу, групи, шифр і найменування галузі знань, спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік виконання роботи.

3.2. Зміст

Зміст розташовують на початку роботи. Він містить такі структурні елементи: «Вступ», послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки».

3.3. Вступ

У вступі подається загальна характеристика роботи, розкривається сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Вступ складає приблизно 5% тексту рукопису, або 3-5 сторінок.

У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи у такій послідовності.

Актуальність теми.

Розкривають значення обраної теми у розвитку відповідної галузі науки на основі аналізу вітчизняної та зарубіжної наукової літератури із

зазначенням практично розв'язаних завдань, актуальних проблем у певній галузі. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним.

Частина об'єктивної реальності (подія, процес, явище), що обрана для вивчення, є *об'єктом* дослідження.

Найбільш важливі з теоретичної чи практичної точки зору властивості об'єкта, які підлягають вивченню за допомогою певних методів, є *предметом* дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне та часткове.

Об'єкт – це процес, що породжує проблему. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Предмет – це певна конкретна частина *об'єкта*, що підлягає дослідженню, а саме теоретичні, методичні і практичні аспекти досліджуваної проблеми. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи. З предмета дослідження випливають його мета та завдання.

Мета і завдання дослідження.

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета дослідження повинна бути пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також є кінцевим результатом, якого прагне досягти виконавець. Бажано уникати формулювання мети, вживаючи слова «Дослідження...», «Вивчення...», «Аналіз...», позаяк ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Бажано використовувати такі висловлювання: «Виявити...», «Визначити...», «З'ясувати...», «Надати характеристику...», «Довести...».

Керуючись метою роботи, визначають *завдання*. Формулювання завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їхнього рішення має відобразити зміст складових частин роботи. Досить часто заголовки розділів і підрозділів формуються на основі завдань.

Методи дослідження. Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених у роботі завдань. Перераховують їх коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Обґрунтовують вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів і висновків.

Практичне значення одержаних результатів. Інформують про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх практичного використання.

Обсяг та структура роботи. Зазначається загальний обсяг роботи, її структура, кількість таблиць, рисунків, додатків, найменувань використаних літературних джерел. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

3.4. Основний зміст роботи

У **теоретичному розділі** студент повинен показати свої науково-дослідницькі компетенції. Від нього вимагається розкрити сучасний стан наукової думки в галузі проблем досліджуваної теми, проаналізувати різні теорії та погляди, зробити критичний огляд відповідних наукових джерел, у тому числі зарубіжних, висловити й обґрунтувати своє ставлення, навести власний аналіз основних категорій і понять, сформулювати проблемні питання.

Важливе значення у цьому розділі має обґрунтування вибору методики аналізу досліджуваних проблем, яка буде застосована в аналітичному розділі кваліфікаційної роботи. Особливу увагу слід звернути на:

- якість і глибину теоретичного аналізу проблеми;
- наявність та якість критичного огляду літературних джерел;
- наявність наукової полеміки;
- етику цитування (посилання на використанні джерела, у тому числі Інтернет) ;
- самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента).

У структурному плані теоретичний розділ кваліфікаційної роботи може бути поділений на 3 взаємопов'язані підрозділи. Загальний обсяг цього розділу має бути у межах 15-20 сторінок.

У роботі над **аналітичним розділом** студент має шанс проявити й використати свої аналітично-контрольні компетенції. Він повинен ґрунтовно проаналізувати фактичний стан досліджуваної проблеми виключно на матеріалах обраної організації.

У цьому розділі може бути три відносно самостійних підрозділи, що містять наліз та оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження. Описувати історію виникнення і розвитку організації недоцільно.

Розділ має бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають відповідні результати діяльності організації за останніх 3 років.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної під час аналізу інформації: що запозичено з літератури, що одержано з документів

організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо. Розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

В даному розділі особливу увагу слід приділити таким аспектам:

- наявність, систематичність і глибина особистого аналізу фактичної інформації про діяльність організації;
- наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації за темою кваліфікаційної роботи.

Оптимальний обсяг розділу 20-25 сторінок.

Підготовка цього розділу кваліфікаційної роботи вимагає від студента найбільших творчих зусиль. Саме тут він має застосувати і довести свої проектні компетенції.

Конструктивний розділ кваліфікаційної роботи має містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, визначеної у вступі. Структурно вміщує 2-3 підрозділи. Характер і зміст пропонованих заходів мають базуватися на аналізі, проведеному в другому розділі кваліфікаційної роботи. Невід'ємною частиною обґрунтування запропонованих студентом заходів має бути розрахунок економічної ефективності.

За результати розрахунків і зроблені на цій основі висновки відповідальність несе студент – автор кваліфікаційної роботи бакалавра.

Варто акцентувати увагу на таких питаннях:

- логічності зв'язку заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, із проведеним аналізом статистичних та фактичних матеріалів, що характеризують діяльність організації;
- обґрунтуванню та розрахункам ефективності запропонованих рішень;
- використанню зарубіжного досвіду у процесі проектування авторських пропозицій та рекомендацій.

Обсяг розділу має бути в межах 20-25 сторінок.

3.5. Висновки

Цей невеликий за обсягом (2-3 сторінки) розділ є дуже важливим. Текст висновків має підтвердити здатність автора кваліфікаційної роботи успішно реалізувати поставлену мету і завдання.

Студент повинен стисло охарактеризувати висновки з теоретичного дослідження, проведеного аналізу діяльності організації, узагальнити власні пропозиції, оцінити їх практичне значення та ефективність, виокремити власний внесок в економічну теорію та практику господарювання.

Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором кваліфікаційної роботи поставленої мети і завдань.

3.6. Список використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел.

Список використаних джерел повинен містити перелік джерел, матеріали яких магістрант використовував при написанні роботи. У переліку повинно бути не менше 40 першоджерел. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати з відповідних стандартів.

3.7. Додатки.

Обов'язковим елементом додатків є звітність підприємства, установи, організації за період дослідження.

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи:

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- допоміжні ілюстрації.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

4.1. Текст

Важливим етапом виконання кваліфікаційної роботи є оформлення її тексту. Від того, наскільки вимогливо поставиться автор до форми своєї роботи, суттєво залежатимуть її якість, а отже, і підсумкова оцінка.

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути виконана з додержанням усіх вимог, що стосуються наукових публікацій.

Текст виконується літературною українською мовою на комп'ютері, на листах білого паперу формату А4 з однієї сторони листа, розміри полів: верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 10 мм, ліве – 30 мм. Тип шрифту – Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Номер сторінки – зверху, у правому куті сторінки.

Матеріал повинен викладатися в логічній послідовності. Думки і пропозиції слід формулювати чітко і зрозуміло. Слід уникати надмірної описовості, зайвої інформації, не пов'язаної з темою дослідження, необґрунтованих тверджень і висловів, повторів думок. Висновки і пропозиції мають бути конкретними, аргументованими і базуватися на аналізі законодавства, наукових джерел та практики господарювання організації.

Вступ, кожен розділ і висновки, які розміщуються у визначеній послідовності, розпочинаються з нової сторінки.

Розділи позначаються арабськими цифрами, а параграфи – двома арабськими, перша з них відповідає номеру розділу, друга – номеру параграфа (наприклад, 1.1.; 1.2 або 2.1; 2.2 і т.д.).

Заголовки основних структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ...», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, жирним шрифтом і розміщують посередині рядка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої).

Усі заголовки формулюються лаконічно. Вони повинні розкривати зміст відповідної структурної частини роботи. У заголовках не можна робити переноси слів. Відстань між заголовком та текстом має дорівнювати 2-3 інтервалам. У кінці заголовків крапок не ставлять.

4.2. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, подається в табличній формі. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, що відображає її зміст. Усі таблиці слід нумерувати. Праворуч і вище від назви таблиці з прописної

букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер. Знак № перед цифрою не ставиться.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці в даному розділі (наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу).

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх вносять у заголовки таблиці, якщо різні – вказують у боковику. Позначення одиниць виміру має відповідати вимогам стандартів.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті. Посилання в тексті мають бути на всі таблиці.

4.3. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, схеми, графіки, карти, креслення тощо) слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. На всі ілюстрації мають бути посилання.

Якщо ілюстрація створена не автором ДР, необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією з абзацного відступу. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст).

Ілюстрації позначаються словом «Рис.» і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

4.4. Формули

Формули створюються за допомогою «Редактора формул» і розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядка. Вище і нижче кожної формули має бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3.) – третя формула першого розділу. Номер формули слід зазначати в круглих дужках на рівні формули в крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу слід давати з нового рядка. Перший рядок починають без абзацу словом "де" без двокрапки.

Приклад

«Відомо, що

$$Z = \frac{M_1 - M_2}{\sqrt{\sigma_1^2 + \sigma_2^2}}, \quad (2.1)$$

де M_1, M_2 - математичне очікування;

σ_1^2, σ_2^2 - середнє квадратичне відхилення міцності та навантаження.

Переносити м формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак на початку наступного рядка. Коли переносять формулу на знакові операції множення, використовують знак «х».

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

4.5. Цитування та посилання на використані джерела

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору, слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей з цитованого документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати зміст, мову тексту тощо. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела, на яке посилаються.

На запозичену з літературних і статистичних джерел інформацію (формули, таблиці, схеми, графіки, узагальнення, висновки тощо) обов'язково слід робити посилання: або внизу цієї самої сторінки, або у тексті, наводячи

(у квадратних дужках) порядковий номер джерела в списку використаної літератури та номери сторінок, з яких узято інформацію.

У посиланнях на наукові статті, що опубліковані у збірниках наукових праць, періодичних виданнях тощо обов'язково зазначається прізвище автора та назва праці, назва видання, рік, номер випуску, сторінки, на яких розміщено дану працю.

4.6. Додатки

У додатки виносяться громіздкі таблиці, схеми, діаграми, форми документів, ксерокопії статистичних звітів про господарську діяльність організацій, довідки або акти про впровадження заходів, запропонованих автором кваліфікаційної роботи.

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних сторінках у порядку появи посилань у тексті роботи. Додаток мусить мати заголовок, надрукований угорі симетрично відносно тексту сторінки.

Текст кожного додатка, за необхідності, може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумеруються у межах кожного додатка.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т. д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Джерела, які цитуються тільки в додатках, мають розглядатися незалежно від тих, які цитуються в основній частині роботи, і мають бути перелічені наприкінці кожного додатка в переліку посилань.

4.7. Бібліографічний опис використаних джерел

До списку використаної літератури слід включати тільки ті джерела, на які є посилання у тексті. Джерела можна розміщувати в списку одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найзручніший для користування); в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку. Список використаних джерел оформляється відповідно до вимог державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Список використаних джерел наводять у кінці тексту кваліфікаційної роботи. Починають його також з нової сторінки. Перелік посилань має нараховувати не менше 30-40 найменувань.

Приклади запису джерел (додаток Е).

ДОДАТКИ

Додаток А

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

Факультет Природничо-економічний факультет
Кафедра Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

« _____ » _____ 202 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

затверджений рішення кафедри від “__” _____ 202 року № _____

2. Термін подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу _____

_____

_____

6. Дата видачі завдання _____

Додаток Б

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Затвердження теми роботи та призначення наукового керівника.		
2.	Отримання завдання на проведення дослідження.		
3.	Підготовка календарного плану виконання роботи, погодження його з науковим керівником та затвердження завідувачем відповідної кафедри.		
4.	Підготовка та узгодження розширеного плану кваліфікаційної роботи.		
5.	Підготовка чернеткового варіанту роботи для першого читання науковим керівником.		
6.	Усунення зауважень наукового керівника, подання чернеткового варіанту на друге читання.		
7.	Врахування рекомендацій наукового керівника, доповнення роботи додатковими дослідженнями, що проводилися впродовж практики.		
8.	Підготовка роботи до рецензування; отримання рецензії.		
9.	Чистове оформлення роботи; подання роботи і рецензії науковому керівникові на підготовку відгуку.		
10.	Написання відгуку науковим керівником, його доповідь завідувачу кафедри про завершення роботи.		

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Додаток В

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента К-ПНУ імені Івана Огієнка

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему

(повна назва теми)

1. Актуальність і практичне значення кваліфікаційної роботи

---

2. Позитивні сторони у роботі, які бажає підкреслити рецензент

---

3. Недоліки або дискусійні питання у роботі

---

4. Оцінка якості запропонованих студентом заходів і пропозицій, їх практична цінність

---

5. Загальний висновок рецензента (рекомендувати чи не рекомендувати) кваліфікаційну роботу студента

(прізвище, ініціали)

**Посада і місце роботи
рецензента**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток Г

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

з теми:

Здобувача 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
GRS1-B20 групи
спеціальності: 241 Готельно-ресторанна справа
за освітньо-професійною програмою
Готельно-ресторанна справа
денної форми навчання
Яни ЗАВІРЮХИ

Керівник: доктор наук з державного управління,
професор кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи
Людмила МАТВЕЙЧУК

Рецензент: .....

Кам'янець-Подільський 202_ р.

Додаток Д

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с. 2. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 82 с. 3. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 240 с. 4. Гурська Л. І. Релігієзнавство: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико- методичні засади: монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг: конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг: навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків: ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика: конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ: ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін.; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.

Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ: ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини: монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ: ЦУЛ, 2016. 162 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса: ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с. 6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачєво, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачєво: МДУ, 2018. 226 с. 7. Освіта в Україні: виклики модернізації: зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. 8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с. 2. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2: Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. 3. Кучеренко Н. П. Казначейська справа: в 6 т. Київ: Право, 2016. Т. 3: Контроль у системі Державного казначейства. 432 с. 4. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ: Наукова думка, 2012. 200 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с. 2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. 2. Конституція України: станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. 3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. No 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (No 178-179). С. 10–22. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. No 3393- VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. No 48-49. Ст. 536. 5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). 6. Питання соціального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів

	<p>України від 28.12.2017 р. No 1060. Офіційний вісник України. 2018. No 5. С. 430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. No 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (No 35). С. 10.</p> <p>8.Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. No 50. Офіційний вісник України. 2018. No 25. С. 139–141.</p> <p>9.Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. No 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (No 18). С. 15–16.</p>
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.
Патенти	<p>1. Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. No 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. №13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. No 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. No 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М.Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60

	с. 2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).
Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті)	
розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).	
Частина видання: книги	1. Петренко М. А. Міжнародне право та роль Конституційного Суду України // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212. 3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203. 2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства //Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науково- практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335. 3. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Частина довідкового видання	1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683. 2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. No 1. С. 36–46. 2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонки. Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. No 3. С. 153–159. 3. Хорошилова С. А., Малафійк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212– 218.
Частина видання: періодичного видання (журналу,	1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. No 4. С. 88–92.

газети)	<p>2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, № 2. P. 109-118.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Україна очима дітей: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя,</p> <p>4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчальне електронне видання

Опря Богдана Олексіївна,
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка

Методичні рекомендації для виконання та захисту кваліфікаційної роботи
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
241 Готельно-ресторанна справа (ОПП «Готельно-ресторанна справа») галузі
знань 24 Сфера обслуговування

Навчальне електронне видання

Видавець і виготовлювач Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300
Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.